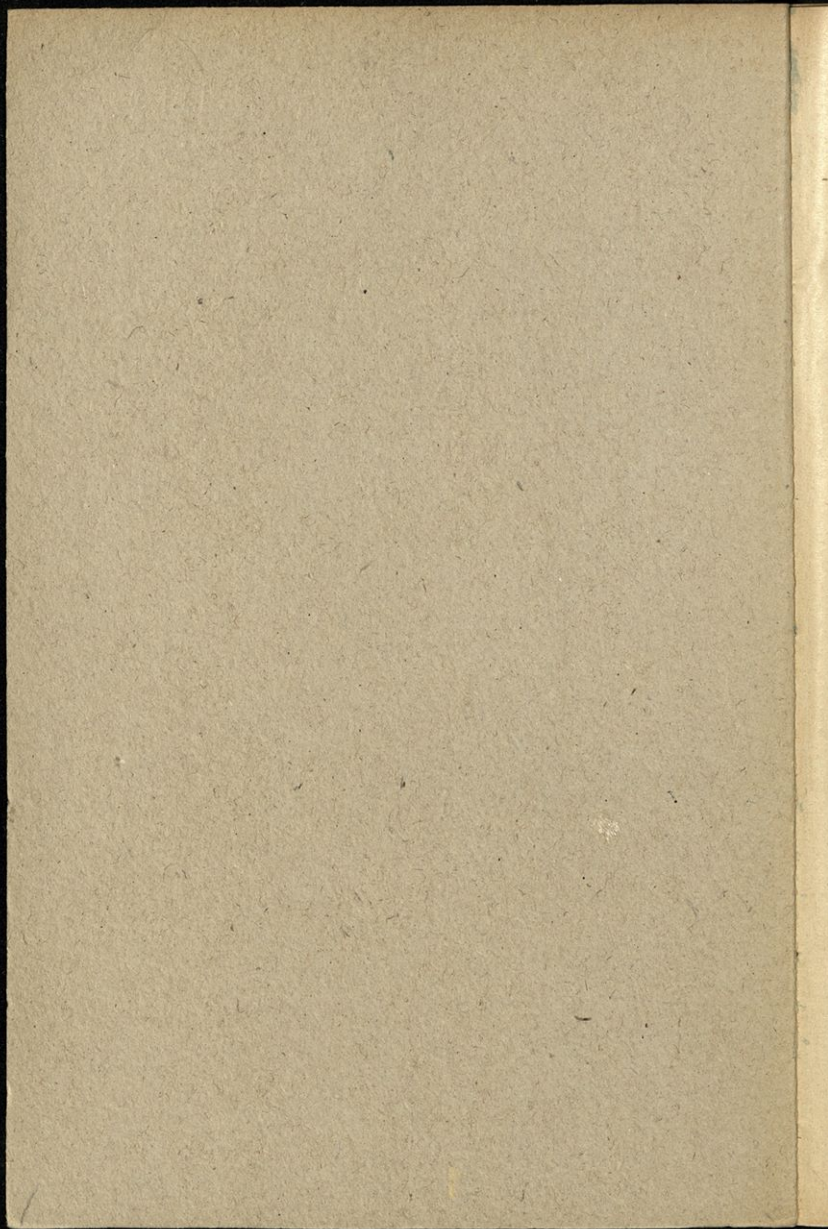

128141

7

Službeno navodilo

mestnemu tržnemu nadzorniku.

1898

*Izdano po sklepu mestnega občinskega sveta stolnega mesta Ljubljane
z dne 16. novembra 1898. l., št. 40812.*

V LJUBLJANI.

Založil mestni magistrat. — Natisnil A. Klein & Comp.

1898.

128-141

128141

N 353/1957

✓

Službeno navodilo

mestnemu tržnemu nadzorniku.

*Izdano po sklepu mestnega občinskega sveta stolnega mesta Ljubljane z
dné 16 novembra 1898. l., št. 40812.*

— * —

I. Splošni odstavek.

§ 1.

Mestni tržni nadzornik izvršuje živilsko policijo, nadzoruje tržni promet in posluje kot nadzorni organ v smislu § 1. deželnega zakona z dné 3. avgusta 1897. l., dež. zakonik št. 27.

§ 2.

Za občevanje s strankami, sprejem ustnih naznanil, pritožb i. t. d. določene so tržnemu nadzorniku vsak dan — izvzemši nedelje in praznike — ure od 11. dopoludne do 1 popoludne.

§ 3.

V tržno-zdravstvenih zadevah posluje tržni nadzornik vedno sporazumno z mestnim fizikatom, katerega tudi obvešča o vseh dogodkih živilske policije.

§ 4.

Tržni nadzornik mora vestno izvrševati vse veljavne tržno-zdravstvene ukaze, dalje predpise živilske policije in tržnega prometa. Paziti pa mora tudi, da vse te predpise točno izpolnjuje prideljeno mu tržno-pregledno osobje. — Poslovne spise ter

- I. njihovo rešitev zapisuje tržni nadzornik v dnevnik po vzorec I., — izdane odredbe, ukaze, odloke i. t. d. pa v zbirko normalij po vzorec II.

§ 5.

Za .spešnejšo vršitev tržnega nadzorstva pridelita se tržnemu nadzorniku stalno dva redarja, katera sta v zadevah tržnega nadzorstva njemu podrejena.

§ 6.

Do 1. maja vsacega leta mora tržni nadzornik sestaviti in mestnemu magistratu predložiti natančno poročilo o poslovanji tržnega urada v predidóčem letu.

II. Odstavek.

Dolžnosti in delokrog tržnega nadzornika.

§ 7.

Tržni nadzornik ima dolžnost in pravico :

- a) nadzorovati in pregledovati vse trge in prostore, kjer se prodajajo, oziroma shranjujejo, narejajo, pridobivajo ali predelujejo živila in potrošne reči, ki so v § 1. zakona z dné 16. januarja 1896 l., drž. zak. št. 89 (iz l. 1897.) označene.

Pregledi opravljajo se ob navadnih opravnih urah ali pa dokler so ti trgi in prostori odprti prometu (gl. § 3. al. d, gornj. zakona) in sicer občasno tudi brez posebnega povoda.

Ob pregledovanji se je kolikor moči izogniti vsakemu oviranju obrtne vršbe in vsakemu hrupu (gl. § 4. gornj. zakona);

- b) jemati po lastnej izberi od reči, ki so v § 1. gornj. zakona označene, katerekoli probe proti prejemnemu potrdilu (vzorec III.). Z odvzetimi probami ravnati se mora po določilih al. c, § 4. navedenega zakona.

Za odvzeto probo dati mora na zahtevo lastnika mestna občina odškodbo, ki jo v višini navadne kupne cene določi

mestni magistrat. Ta dolžnost je ne veže, kedar na podstavi preizkušnje sodnija obsodi določeno osebo in izreče, da je zapalo dotično blago (§ 4. al. *d*) gorn. zak.)

Odvzete probe vpošilja tržni nadzornik zastran tehniške preiskave na preskuševališče, oziroma izvrši samostojno one preiskave, ki so navedene v § 8. tega zakona;

- c) izdajati o teh samostojnih preiskavah zakonito veljavne razvide in mnenja ter naznanila državnemu pravdnistvu;
- č) odrejati vničbo zdravju škodljivega živeža v smislu al. *b*) § 5. navedenega zakona, oziroma odrediti začasno prepoved prodaje sumljivega blaga, dokler se ne izvrši tehniška preizkušnja na pristojnem preskuševališču.

Pri tem poslužuje se tržni nadzornik tiskovin po pri-dejanem vzorcu III. in IV.

§ 8.

Tržni nadzornik sme samostojno izvrševati sledeče preiskave od odvzetih prob, ter o njih izdajati zakonito-veljavne razvide in mnenja, oziroma vršiti predpreizkušnje:

- a) pri ogledovanji mesa in mesnin (mesnih izdelkov), kjer je na podlagi razvida in oddanega mnenja opravičen odrejati zaplembe in vničbe zdravju škodljivega, kužnih boleznih sumljivega in malovrednega mesa ali mesninskega blaga.

Za preizkušnje gledé reakcije mesa in mesnin ter za preizkušnje gledé močnatih primesij h klobasam in tem podobnim izdelkom, poslužuje se mikroskopa in potrebnih kemičnih pripomočkov. — Ostale kemične preiskave vrše se le na pristojnem preskuševališči;

- b) pri nadzorstvu prometa z mlekom, kjer vrši preiskave z laktodensimetrom in Feserjevim laktoskopom ter s tema pripravama določuje specifično težo, oziroma količino maščobe preiskovanega mleka, izvršuje poskušnje gledé reakcije mleka ter gledé primesij moke, sode in salicilne kisline;
- c) pri surovem maslu, pri margarinovem maslu, pri navadnem maslu in pri strjenih in tekočinastih maščobah, kjer vrši mikroskopiške preglede, oziroma poskušnje lé gledé

snažnosti in žrkosti in odreja zaplembe, ako so navedena živila zeló onečedena ali zeló žrka. V ostalem pa izvršuje le predpreiskunje pri sumljivem blagu z refraktrometrom in stolpljenjem poskušenj, da takó more določiti odjemanje prob v nadaljnje tehniško preiskavanje;

- c) pri žitu (cerealijah) gledé identitete in kvalitete, gledé množine smetij, rženih rožičkov, plevelskih semen in sadov. — Ako pa stranka ugovarja, sme odjemati le probe;
- d) pri dišavah v nezdroljenem stanji gledé identitete in kvalitete. Pri zdroljenih (zmletih) dišavah pa odjemlje le poskušnje in se pri tem v pravo izbiro poslužuje mikroskopa;
- e) pri zelenjavah, krompirju, sadju in gobah gledé identitete in kvalitete. Posebno pozornost obračati mora na gobe ter jih presojati posebno gledé užitnosti, strupenosti in tržne sposobnosti. Vsako pod to točko spadajoče blago sme tržni nadzornik po samostojni presodbi in na podlagi zakonitih predpisov zapleniti in vničiti;
- f) pri kavi v zrnih, kakau, čokoladi, kjer ima presojati le po vnanjosti gledé kvalitete. Gledé surogatov in ponarejenja pa vrši le predpreiskunje;
- g) pri zmletem ali stolčenem sladkorju gledé raztopljivosti v vodi in gledé primesij moke, (jodova preskušnja na škrob);
- h) pri jesihu gledé onečiščenja po bakterijah, gledé gnjilobe, gledé primesij žveplene kisline, ostrih snovij (paprike i. t. d.) in lesnega kisa;
- i) pri vinu gledé umetne barve, s kotranovimi barvami po Cazeneuve-vi metodi, dalje gledé primesij salicilne kisline in saccharina;
- j) pri pivu, gledé primesij salicilne kisline. Drugače pa presoja tržni nadzornik pivo le po vnanjih svojstvih.

§ 9.

Predpreiskunje vrši tržni nadzornik:

- a) pri moki v svrhu določbe prob in sicer s pomočjo mikroskopa, Voglove tekočine in kloroformove preiskunje.

Na podlagi teh predpreiskujenj je opravičen zaukazati začasno prepoved prodaje grajanega blaga, dokler ne izvrši pooblaščno preskuševališče tehniške preiskave; sumljive posode pa pošilja v preskuševališče;

- b) pri konzervah zelenega sadja in zelenih prikuh, dalje pri sirupih, sadnih sokih in medu, gledé primesij bakra, salicilne kisline, saccharina in gledé umetnega barvanja s kotranovimi barvami (po Cazeneuve-ovi metodi);
- c) pri jedilni in pitni ter kuhalni posodi, kjer preiskuje glazurno primes gledé svinca.

§ 10.

V vseh ostalih slučajih ravna se tržni nadzornik po obstoječih zakonitih predpisih in odjemlje praviloma potrebne probe od sumljivega blaga ter iste pošilja na avtorizovano preskuševališče. Pri tem ima vpoštevati osobito ukaze c. kr. vlade z dné 13. oktobra 1897. l., drž. zakonik št. 234—239 ex 1897.

§ 11.

Tržni nadzornik ima paziti na točno izvrševanje vseh tržnih predpisov gledé ogledovanja mesa in živinozdravske policije.

Dalje ima paziti na izvrševanje tržno-policijskih predpisov;

- a) državnega zakona z dné 21. junija 1880. l. o delanju in prodajanju vinu podobnih pijač (drž. zak. št. 120 iz l. 1830.);
- b) deželnega zakona z dné 22. avgusta 1889. l. (dež. zak. št. 20 iz l. 1889.) o prepovedanem lovskem času in
- c) deželnega zakona z dné 17. junija 1870. l. dež. zak. št. 20 o varstvu za poljedelstvo koristnih ptičev.

§ 12.

V smislu § 17. tržnega reda za stolno mesto Ljubljano z dné 15. maja 1891. l. št. 8626 paziti ima tržni nadzornik poleg tega na izvrševanje vseh tržno-policijskih predpisov ter vsakteri prestopok tržnega reda naznaniti mestnemu magistratu. Osobito paziti je na izpolnjevanje prepovedi gledé prekupovanja živil ter na prodajanje istih po zakonito veljavnih merah in težah.

§ 13.

Tržni nadzornik vodi mestne javne kontrolne tehtnice in mere po predpisih, določenih istim za javno porabo, ter dalje sestavlja statistiko tržnih cen, katere vpisuje v izkaze za uradno porabo $\%$ in za poročanje c. kr., oziroma c. in kr. civilnim in vojaškim oblastvom po vsakokratnih predpisih. (Obrazca V. in VI.)

§ 14.

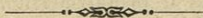
Za legitimacijo pri vnanjem uradovanju in poslovanju služi tržnemu nadzorniku kokarda v mestnih barvah z mestnim grbom in napisom:

„Mestni tržni komisarijat v Ljubljani“.

S to kokardo ima se v slučaju potrebe legitimovati za uradno osobo.

§ 15.

V pokritje troškov za razne prej navedene tiskovine, za nabavo potrebnih kemikalij, znanstvenih knjig, za izpolnitev preiskovalnih priprav in v prireditvev in spopolnitev tržno-komisarijatske zbirke, gre tržnemu nadzorniku poleg običajnega kancelijskega pavšala še vsakoletna svota petdesetih (50) goldinarjev, o katerih porabi mora koncem leta polagati natančni račun.

I.

Dnevnik.

Te- koča št.	Akt	V s e b i n a	Rešitev in datum rešitve

Normalije.

Datum in številka normalij, ukazov i. t. d.	V s e b i n a	Prememba, preklic, i. t. d.

III. in IV.

Št.

Potrdilo.

S tem se uradno potrjuje, da se je gosp.....
 iz v smislu §. 5. drž. zakona
 z dné 16. januarja 1896. l. drž. zak. št. 89 iz l. 1897. vničilo
 začasno prepovedala
 prodaja.

Istočasno napravil se je o tem zapisnik o izvidu.

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani

dné 18.....

Tržni nadzornik:

Št.

Potrdilo o odvzetji probe.

Podpisani urad s tem potrjuje, da se je pri gosp.....
 iz dné
 18..... v smislu §. 3. zakona z dné 16. janu-
 varja 1896. l. drž. zak. št. 89 iz l. 1897. za nadaljnje preiskavanje odvzela
 proba:

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani

dné 18.....

Tržni nadzornik:

Tržno nadzorstvo
deželnega stolnega mesta
Ljubljane.

Ad št.
Tuuradno potrdilo.

Navzoči :
Podpisani.

Zapisnik o izvidu.

V pričo podpisanih ukazala se je pri gosp.
..... iz v smislu
§ 5. zakona z dne 16. januarja 1896. l. drž. zak. št. 89 ex 1897.

vničba
tehniška poraba

in sicer na podstavi sledečega

izvida.

Tržne cene

	Jednota	od		do		pov- prečno	
		gld	kr.	gld	kr.	gld.	kr.
1. Branjevsko blago:							
Jajca, sveža	komad						
„ poapnena	„						
krompir	<i>kg</i>						
„	<i>q</i>						
mleko, mastno	<i>l</i>						
„ posneto	„						
smetana, kislá	„						
„ sladka	„						
skuta (sirček)	<i>kg</i>						
sol, morska	„						
„ kamenita	„						
2. Divjačina:							
(dlakasta)							
kozol, divji	„						
srna	„						
zajec	„						
(perutnina)							
jerebica, gozdna	komad						
„ poljska	„						
petelin, divji	„						
race, divje	„						
ruševce	„						
3. Gorivo:							
Coaks	<i>q</i>						
drva, mehka	<i>m³</i>						
„ trda	„						
oglje	<i>q</i>						
olje za svetilke	<i>kg</i>						
petrolej	„						
„ ameriški	„						
„ gališki	„						
„ kavkaški	„						
„ razni	„						
4. Krma in slama:							
otrobi	<i>q</i>						
senó, najboljše	„						
„ srednje	„						

	Jednota	od		do		pov- prečno	
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
slama, očiščena	<i>q</i>						
" za klajo	"						
" za steljo	"						
zdrob, ječmenov	"						
" koruzen	"						
" ovsen	"						
5. Kruh:							
kruh pšeničen	<i>kg</i>						
" ržen	"						
" sorzičen	"						
žemlje cesarske	komad						
" navadne	"						
6. Masti:							
Maslo, navadno	<i>kg</i>						
" surovo	"						
mast, prašičja	"						
salo	"						
slanina (špeh) sveža	"						
slanina prekajena	"						
7. Mesnine:							
Meso, goveje	"						
" telečje	"						
" ovčje	"						
" kozličje	"						
svinjina surova	"						
" prekajena	"						
" gnjat	"						
klobase, salame	"						
" druge trpežne	"						
8. Moka in sočivje:							
Ajdova moka	"						
koruzna "	"						
pšenična " št. 0	"						
" " " 2	"						
" " " 4	"						
" " " 6	"						
" zdrob (gres)	"						
fižol	<i>l</i>						
grah	"						
leča	"						
proso	"						

	Jednota	od		do		pov- prečno	
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
9. Perutnina:							
golob	komad						
gos	"						
kapun	"						
pišćanec	"						
poulard	"						
puran	"						
raca	"						
10. Pijače:							
Pivo	l						
vino, belo	"						
" rudeče	"						
11. Ribe in raki:							
Jegulje	kg						
krapi	"						
lipani	"						
mrene	"						
platice	"						
podlesti (belice)	"						
postrvi, potočne	"						
" jezerske	"						
sulci	"						
ščuke	"						
raki-jelševci	komad						
12. Sadje:							
Breskve	"						
brusnice	"						
češplje	"						
črešnje (navadne)	"						
" višnje	"						
grozdje	"						
grozdigne (ribez)	"						
hruške	"						
jabolka	"						
jagode, rudeče	"						
borovnice	"						
maline	"						
marelice	"						
orehi	"						
smokve (fige)	"						

	Jednota	od		do		pov- prečno	
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
13. Špecerijsko blago:							
citrone (limone)	komad						
konjak	l						
cibele	kg						
čaj	"						
češplje, suhe	"						
čokolada	"						
dišave:							
cimet	"						
kumin	"						
janež	"						
janež sladki (Fenchel)	"						
majaron suh	"						
muškadni cvet	"						
" orešek	"						
nagljeve žeblice	"						
paprika, zmlj.	"						
piment	"						
poper, cel	"						
" stolčen	"						
jesih, vinski	l						
" navadni	"						
kakao	kg						
kava, surova	"						
korinte	"						
mandlji	"						
milo, navadno	"						
olje, laneno	l						
" laško	"						
" namizno	"						
" ribsovo	"						
ješpren	kg						
riž	"						
rozine	"						
rum	l						
sir, navadni	kg						
" emendolski	"						
sveče, stearinske	"						
" lojeve	"						
vinski cvet (špirit)	l						
cvet (denat)	"						
14. Zelenjava:							
čebulja	kg						
česen	"						
gobe	"						

	Jednota	od		do		pov- prečno	
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
grah v strokih	<i>kg</i>						
„ luščen	<i>l</i>						
hren	komad						
kolarabice, vrhljane	„						
kolarabe, navadne	„						
korenje	„						
kumare	„						
majaron zelen	„						
ohrovt pravi	„						
pesa	„						
petršilj	„						
repa sveža	„						
„ kislá	<i>kg</i>						
salata, endivija	komad						
„ glavната	„						
„ motovilec	<i>kg</i>						
„ pariška	komad						
špinača	<i>kg</i>						
zelje, cvetno (karviola)	komad						
„ glavnato	„						
„ kisló	<i>kg</i>						
15. Žito:							
ajda	<i>q</i>						
ječmen	„						
koruza	„						
oves	„						
proso	„						
pšenica	„						
rež	„						

